

Powstanie Listopadowe 1830 - 1831

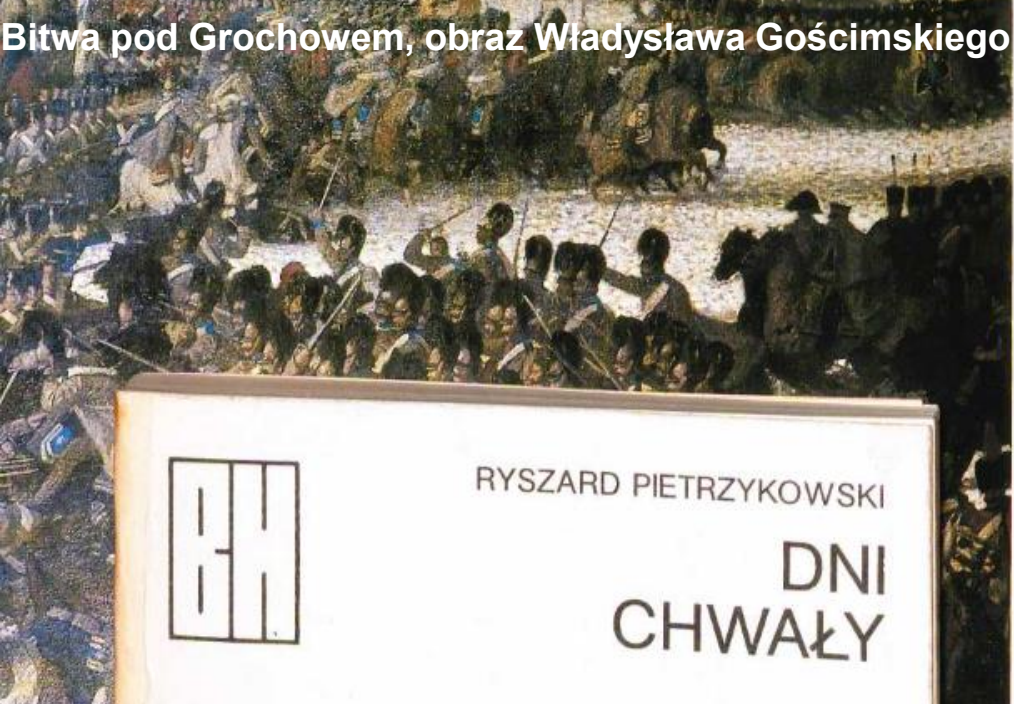
Powstanie narodowe rozpoczęte przez sprzysiężenie Piotra Wysockiego w nocy 29 listopada 1830 r., zakończone w październiku 1831 r. Objęło tereny zaboru rosyjskiego, przede wszystkim Królestwo Polskie, częściowo Litwę i Ukrainę. Główną przyczyną wybuchu powstania była sytuacja wewnętrzna w Królestwie Polskim - łamanie konstytucji z 1815 r. przez cara - króla Mikołaja I i rząd Królestwa Polskiego, ścisła cenzura, represje wobec tajnych związków.

Bezpośrednim powodem wybuchu powstania listopadowego była ogłoszona 18 i 19 listopada 1830 r. mobilizacja armii Królestwa, która miała być użyta do stłumienia rewolucji w zachodniej Europie. Powstanie rozpoczęło atakiem na Belweder, siedzibę wielkiego księcia Konstantego.

Marcin Zaleski, Cykl Listopadowy, Wzięcie Arsenалу, 1830

Bitwa pod Grochowem, obraz Władysława Gościńskiego

Bitwa pod Olszynką Grochowską, obraz Władysława Gościńskiego

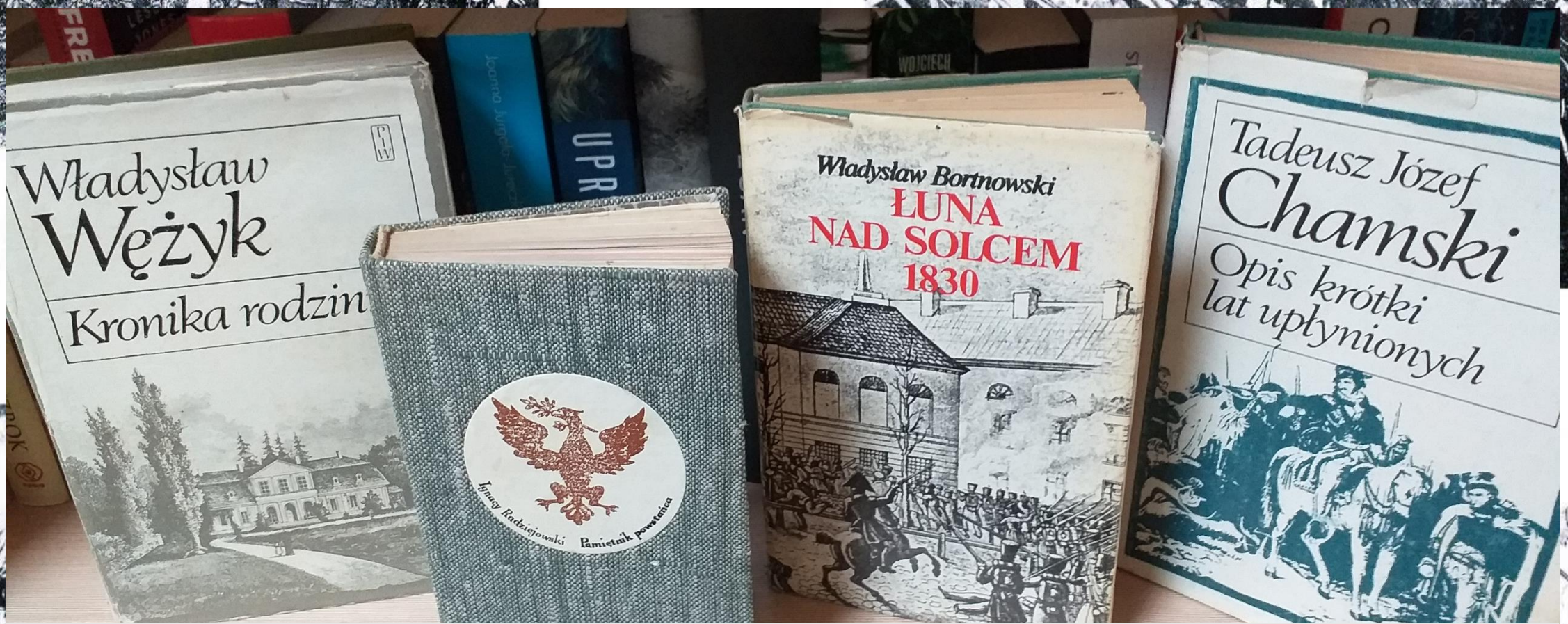

RYSZARD PIETRZYKOWSKI

DNI
CHWAŁY

Przez 10 miesięcy 140 tys. ludzi prowadziło walkę z największą potęgą militarną Europy.

Mimo że powstanie wybuchło w zaborze rosyjskim, w walce brali udział Polacy z pozostałych zaborów, nadając powstaniu charakter ogólnonarodowy.

nowych bohaterów, pokazuje znaczące bitwy, dokonuje bolesnych rozrachunków. W *Reducie Ordon* Adama Mickiewicza zostaje wykreowana, wbrew

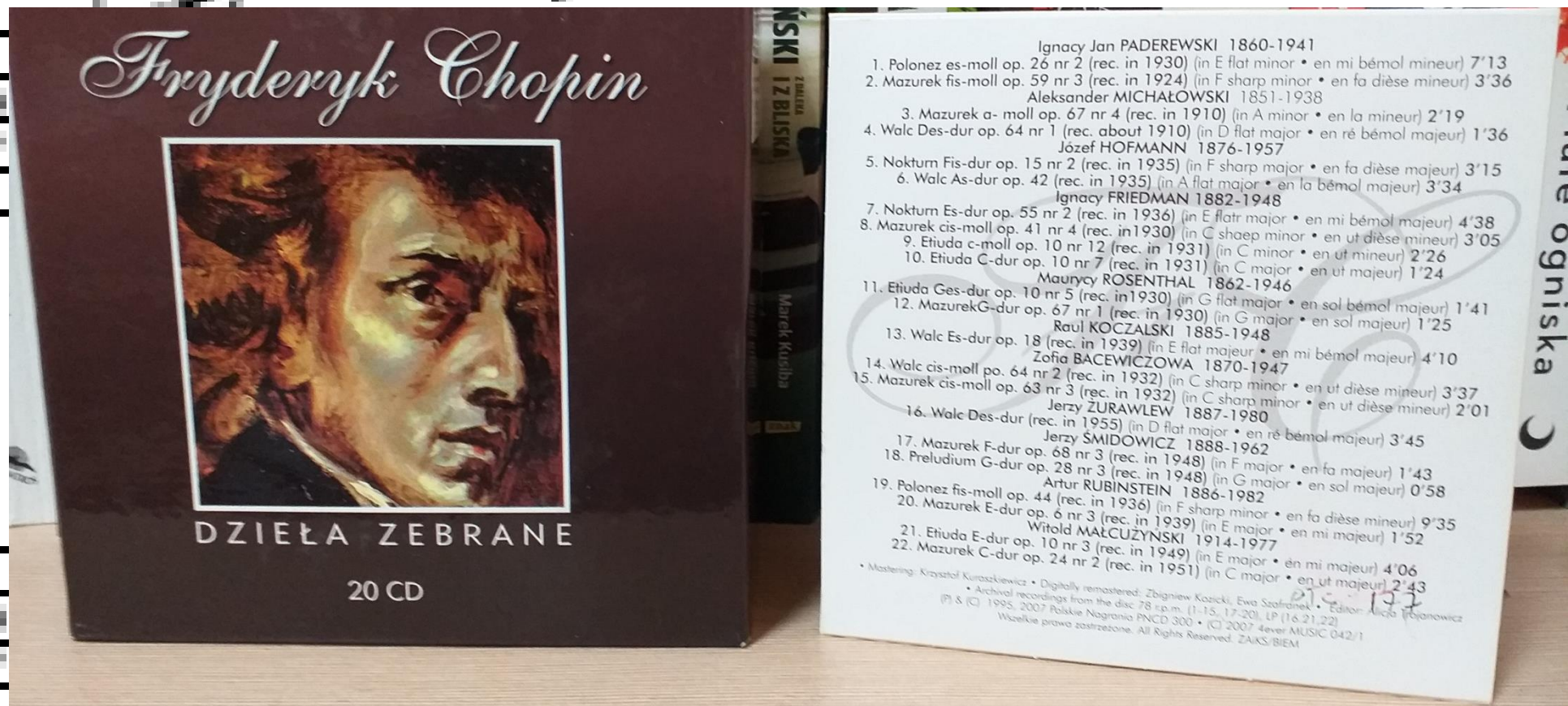

Reakcją na klęskę powstania listopadowego są arcydzieła polskiego romantyzmu.

poeta przywołuje postać bohatera starca „o drewnianej nodze”, który do ostatniej kropli krwi walczył z Moskalami w powstaniu. Słowacki pokazuje też w *Kordianie*, w części zwanej *Przygotowaniem*, noc sylwestrową 1799 roku, w którą diabły i czarownice powołują w kotle do życia przyszłych przywódców polskiego powstania. Są wśród nich: generał Józef Chłopicki, Adam Jerzy Czartoryski, generał Jan Skrzynecki, Jędrzej Morski czy...

Allegro con fuoco

Etiudę c-moll op. 10 nr 12 zwaną „Rewolucyjną” Fryderyk Chopin napisał prawdopodobnie w 1831 roku. Wypowiedział w niej ból, domaganie się sprawiedliwości.

WARSZAWIANKA

Oto dziś dzień krwi i chwały,
Oby dniem wskrzeszenia był.
W gwiazdę Polski orzeł biały
Patrząc lot swój w niebo wzbił;
I nadzieją podniecany
Woła na nas z górnych stron:
Powstań, Polsko, skrusz kajdany,
Dziś twój tryumf albo zgon.
Hej, kto Polak, na bagnety!
Żyj swobodo, Polsko żyj!
Takim hasłem cnej podniety,
Trąbo nasza, wrogom grzmij./bis
Na koń! Woła kozak mściwy,
Karać bunty polskich rot!
Bez Bałkanów są ich niwy
Wszystko jeden zgniecie grot!
Stój, za Bałkan pierś ta stanie,
Car wasz marzy płonny łup,
Z wrogów naszych nie zostanie
Na tej ziemi chyba trup!
Hej, kto Polak...

*Droga Polsko! Dzieci twoje
Dziś szczęśliwszych doszły chwil
Od tych sławnych, gdy ich boje
Wieńczył Kremlin, Tybr i Nil,
Lat dwadzieścia nasze męże
Los po obcych grodach siał,
Dziś, o matko, kto polęże,
Na twem łonie będzie spał.
Hej, kto Polak...
Wstań Kościuszko! Ugodź w serca.
Co litością mamieć śmia,
Znałże litość ów morderca,
Który Pragę zalał krwią.
Niechaj krew tę krwią dziś splaci,
Niech nią zrosi grunt zły gość,
Laur męczeński naszej braci
Bujniej będzie po niej rość...*

Warszawianka 1831 roku” (fr. La Varsovienne) – polska pieśń patriotyczna, została napisana w języku francuskim przez narodowego poetę Francji Casimira François Delavigne'a pod wpływem wydarzeń powstania listopadowego.

o Powstaniu Listopadowym

Jerzy Łojek

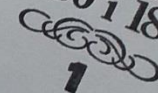
Szanse
Powstania
Listopadowego

STEPAŃSKI
KWIENIEWICZ
ANDRZEJ ZAHORSKI
WŁADYSŁAW ZAJEWSKI
TRZY
POWSTANIA
NARODOWE

Maurycy
Mochnecki

Powstanie
narodu
polskiego
w roku
1830 i 1831

Bortnowski
NA
ALCEM

Władysław
Węzyk
Kronika rodzinna

Tadeusz Józef
Chamski
Opis krótki
lat upłynionych

IGNACY RADZIEJOWSKI

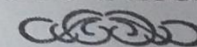

Ignacy Radziejowski. Pamiętnik powstania
1831.

WYDAWNICTWO
MINISTERSTWA OŚWIATY I WYCHOWANIA

Maurycy
Mochnecki

Powstanie
narodu
polskiego
w roku
1830 i 1831

WZNIOSŁYCH
SIAC...

Stefan Majchrowski
NIEZWYKŁE POSTACIE Z CZASÓW
POWSTANIA LISTOPADOWEGO

Henryk Żaliński

RYSZARD PIETRZYKOWSKI

DNI
CHWAŁY

Powstanie listopadowe miało duże znaczenie międzynarodowe. Ułatwiło zwycięstwo rewolucji w krajach zachodniej Europy. Po klęsce powstania listopadowego car ograniczył autonomię Królestwa Polskiego, zlikwidował wojsko polskie, a wobec uczestników powstania zastosował ostre represje (zsyłki na Syberię, konfiskata majątków).

Wielka Emigracja